

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан стоматологічного факультету
проф. Костенко Є.Я.

_____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Дитяче зубне протезування»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Предметна спеціальність	«Дитяча стоматологія»
Статус дисципліни	курс за вибором
Мова навчання	українська, англійська

Ужгород 2022

Робоча програма навчальної дисципліни курсу за вибором «Дитяче зубне протезування» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія»

Розробники: завідувач кафедри дитячої стоматології, к.мед.н., доцент Мельник Володимир Семенович, к.мед.н., доцент кафедри дитячої стоматології Зомбор Катерина Володимирівна.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дитячої стоматології.
Протокол № 10 від “ 16” червня 2022 року.

Завідувач кафедри дитячої стоматології
“ 16” червня 2022 року

доц. Мельник В.С.

Робоча програма схвалена на засіданні навчально-методичної комісії стоматологічного факультету. Протокол № 10 від “ 23 ” червня 2022 року.

Голова навчально-методичної комісії
стоматологічного факультету.
“ 23 ” червня 2022 року.

проф. Клітинська О.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Форма навчання	Денна
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки	5
Загальна кількість годин – 90	Семестр	9 (10)
	Лекції	0
Кількість модулів – 1	Практичні	20
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 2	Самостійна робота	70
	Вид підсумкового контролю	залік
	Форма підсумкового контролю	усна, письмова

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення курсу за вибором «Дитяче зубне протезування» є поглиблення знань студентів стосовно сучасних теорій перебудови твердих тканин пародонту під впливом ортодонтичної апаратури, вміння проводити і аналізувати результати додаткових методів обстеження, встановлення і обґрунтування попереднього та заключного діагнозу, складання плану лікування, визначення необхідних матеріалів для виготовлення ортодонтичних апаратів, їх фіксації та можливі ускладнення при використанні.

Основними завданнями вивчення курсу за вибором вибором «Дитяче зубне протезування» є:

- поглиблення знань про анатомо-фізіологічні особливості розвитку зубощелепного апарату в пренатальному та постнатальному періоді розвитку;
- розширення знань щодо сучасних поглядів на теорії перебудови тканин пародонту під впливом ортодонтичної апаратури;
- удосконалення навичок діагностики зубощелепних аномалій та деформацій;
- поглиблення знань про сучасні методи лікування аномалій окремо стоячих зубів та щелеп незнімною ортодонтичною технікою;
- формування аналітичного підходу до індивідуального вибору методу лікування ортодонтичних пацієнтів в залежності від віку та клінічних проявів;
- аналіз помилок та ускладнень при лікуванні незнімною ортодонтичною технікою та вдосконалення навичок до їх попередження та усунення.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні). Дисципліна «Дитяче зубне протезування» забезпечує набуття студентами нижче зазначених компетентностей.

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові:

- ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- ФК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- ФК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- ФК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- ФК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
- ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- ФК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- ФК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Кінцеві цілі дисципліни:

- Аналізувати результати обстеження пацієнта із зубощелепними аномаліями та деформаціями
- Визначити диспансерні групи нагляду за ортодонтичними хворими і проводити профілактичні заходи в групі з факторами ризику
- Визначити провідні синдроми і симптоми у ортодонтичній клініці
- Виявляти вроджені та набуті вади щелепно-лицевої ділянки
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на ортодонтичному прийомі
- Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз зубощелепних аномалій та деформацій
- Обґрунтовувати і формулювати синдромний ортодонтичний діагноз
- Проводити диференціальну діагностику захворювань в ортодонтії
- Проводити диференційну діагностику соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнта
- Проводити обстеження ортодонтичних хворих
- Проводити первинну та вторинну профілактику зубощелепних аномалій та деформацій

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Дитяче зубне протезування» як навчальна дисципліна є невід'ємною частиною клінічної медицини, тому вивчення основних положень цієї галузі науки - важливий момент підготовки лікаря будь-якої спеціальності, вона базується на:

Міждисциплінарні зв'язки:

1. Анатомія людини: особливості антенатального та постнатального періодів розвитку та формування зубів, щелеп, обличчя людини;
2. Гістологія – гістологічна будова твердих тканин зуба, пульпи і періодонту в різні вікові періоди;
3. Фізіологія – особливості фізіологічних процесів, що відбуваються в тканинах пародонту та організмі людини під впливом ортодонтичної апаратури;
4. Хімія – властивості хімічних елементів та біоорганічних сполук, які використовуються в стоматології;
5. Фізика – фізико-механічні властивості твердих тіл і рідин;
6. Рентгенологія – вміння розшифровувати рентгенологічні знімки (визначати скелетний кістковий вік, ступінь розвитку щелеп, стан твердих тканин пародонту);
7. Пропедевтика ортопедичної стоматології – основні відбиткові матеріали, їх фізико-хімічні властивості, технологічні процеси виготовлення індивідуальних ортодонтичних аксесуарів;
8. Ортодонтія – етіологія, патогенез, клініка, діагностика, вибір методу лікування зубо-щелепних аномалій та деформацій.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- аналізувати результати обстеження пацієнта із зубощелепними аномаліями та деформаціями
- визначити диспансерні групи нагляду за ортодонтичними хворими і проводити профілактичні заходи в групі з факторами ризику
- визначити провідні синдроми і симптоми у ортодонтичній клініці
- виявляти вроджені та набуті вади щелепно-лицевої ділянки
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на ортодонтичному прийомі
- обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз зубощелепних аномалій та деформацій
- обґрунтовувати і формулювати синдромний ортодонтичний діагноз

вміти:

- провести антропометричні методи дослідження моделей щелеп;
- описати ортопантограму та провести її аналіз;
- розшифрувати ТРГ (в боковій та прямій проекції);
- визначити ступінь розвитку щелеп на підставі розшифровки ТРГ;
- визначити індивідуальний генетичний профіль ортодонтичного хворого;
- поставити заключний діагноз;
- скласти план лікування;
- отримати конструктивний прикус;
- проводити фотометрію та її аналіз;
- аналізувати 3D діагностику зубощелепної патології;

- провести діагностику зубощепних аномалій та деформацій;
- провести диференційну діагностику клінічних форм зубощелепних патологій;
- підготувати зуби до припасування ортодонтичних кілець та трубок;
- підготувати пацієнта до ортодонтичного лікування незнімною технікою;
- припасувати до індивідуальної форми зуба ортодонтичну коронку або ортодонтичне кільце;
- активувати та корегувати знімні та незнімні конструкції ортодонтичних апаратів.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.
- ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
- ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепнолицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.
- ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ПРН 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
- ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
- ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.
- ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.
- ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом і програмою даного курсу за вибором є:

- а) практичні заняття;
- б) самостійна робота студентів (СРС).

На практичних заняттях студенти вдосконалюють практичні навички з техніки ендодонтичних втручань у дітей.

Самостійна позааудиторна робота студентів передбачає:

- 1) підготовку студентами рефератів з певних тем;
- 2) проведення аналізу рентгенограм дітей різного віку з різними видами зубощелепних аномалій та деформацій;
- 3) вибір методу і планування лікування ортодонтичних хворих;
- 4) оволодіння сучасними технологіями фіксації незнімної ортодонтичної апаратури;
- 5) вирішення ситуаційних задач (оцінка рентгенограм, складання плану лікування та ін.), що мають клінічне спрямування, а також самостійне вирішування тестових завдань.

Самостійна позааудиторна робота студентів враховується під час заліку.

Тривалість **практичних занять – 2 академічні години (90 хвилин).**

Методика організації практичних занять з курсу за вибором «Сучасні технології застосування незнімної ортодонтичної техніки» передбачає:

- 1. Контроль СРС студента при підготовці до теми поточного практичного заняття шляхом перевірки письмового виконання студентом у **Робочому зошиті** відповідних завдань – **10 хвилин.**
- 2. Тестовий контроль (рівня $\alpha-2$) вихідного рівня знань і визначення ступеню готовності студентів до заняття – **15 хвилин.**
- 3. Індивідуальне усне опитування студентів, роз'яснення окремих питань теми поточного заняття, відповіді на запитання студентів – **20 хвилин.**
- 4. Впродовж **25 хвилин** студенти самостійно на фантомах опрацьовують певні стоматологічні маніпуляції.
- 5. Контроль кінцевого рівня знань студентів – **20 хвилин.** Проводиться у вигляді вирішення тестових завдань (рівня $\alpha-3$) або індивідуального усного опитування, вирішення ситуаційних задач. Закінчуючи практичне заняття, викладач підводить його підсумки, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на вузлові питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання.

Для реалізації вищезазначеної методики організації практичних занять на першому занятті кожному студенту надається докладний **план роботи впродовж періоду вивчення дисципліни**, а також забезпечуються умови для його виконання. Цей план включає:

- перелік теоретичних знань з дисципліни, що має засвоїти студент;
- перелік практичних навичок, що повинен виконати кожен студент впродовж вивчення дисципліни;
- алгоритми виконання основних маніпуляцій на фантомах;
- робочий зошит для самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичних занять, у якому слід **письмово** виконати всі завдання.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає:

- підготовку до практичних занять;
- самостійне опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять, але контролюються та оцінюються викладачем під час проведення підсумкового заняття;
- підготовку до заліку.

Методи контролю

Порядок оцінювання навчальної діяльності студентів з дисципліни регламентовано “Інструкцією щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу”.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки в кінці семестру конвертуються у бали.

Поточне оцінювання навчальної діяльності студента на кожному практичному занятті здійснюється відповідно до конкретних цілей кожної теми.

Оцінка поточної навчальної діяльності на практичному занятті складається з:

1) Оцінки самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичного заняття. Вона здійснюється шляхом перевірки письмового виконання завдань, викладених у Робочому зошиті, для підготовки до кожної теми. Питома вага оцінки за конспект з домашнім завданням становить 25% від загальної оцінки за заняття в балах. Якщо студент не виконав завдання для СРС і не надав конспект на перевірку викладачеві, то традиційна оцінка за заняття буде нижчою на 1 бал.

2) Оцінки рівня знань студентів, який здійснюється шляхом вирішення 10 тестових завдань формату А (рівень- 2) □ або оцінки відповідей на контрольні теоретичні запитання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно відповів на 81-100 % тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 3 контрольних запитання викладача.

Оцінка “4” виставляється, коли студент правильно відповів на 71-80% тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 2 контрольних запитання викладача і одну неповну або неточну відповідь - на третє.

Оцінка “3” виставляється, коли студент правильно відповів на 61-70% тестових завдань або дав правильну відповідь на одне контрольне запитання викладача і дві неповні або неточні відповіді - на два запитання.

Оцінка “2” виставляється, коли студент правильно відповів менше, ніж на 60% тестових завдань, дав правильну відповідь тільки на одне або не відповів на жодне контрольне запитання викладача

3) Оцінки оволодіння практичними навичками відповідно до професійних алгоритмів під час основного етапу практичного заняття. Проводиться під час опрацювання студентом практичної навички на фантомі або при письмовому викладенні алгоритму її виконання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно, у відповідності до професійного алгоритму, виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “4” виставляється, коли студент знає послідовність дій відповідно до професійного алгоритму, з незначними помилками виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “3” виставляється, коли студент не в повному обсязі знає професійний алгоритм виконання тієї або іншої маніпуляції, Припускається помилок при виконанні на фантомі стоматологічної маніпуляції, передбаченої метою практичного заняття.

Оцінка “2” виставляється, коли студент не знає професійного алгоритму виконання стоматологічної маніпуляції, не може виконати на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік.

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з навчальної дисципліни на підставі поточного контролю та виконаних індивідуальних тестових завдань на останньому занятті.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік: **Оцінка з дисципліни, яка завершується заліком** визначається, як сума балів за поточну навчальну діяльність.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1										
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	10	30
Практичні навички	35	35
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	2	5
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	10	10
Презентація	1	5
Реферат	1	5
Модульна контрольна робота	1	10
Разом		100

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «**відмінно**» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «**добре**» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку **«добре» (74-81 бал, C)** заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку **«задовільно» (64-73 бали, D)** – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку **«задовільно» (60-63 бали, E)** – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка **«незадовільно» (35 балів, F)** – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни.

Причини дефектів зубів і зубних рядів у дітей, їх поширення серед дитячого населення.
 Цілеспрямовані профілактичні заходи.
 Особливості обстеження дітей з дефектами зубів і зубних рядів.
 Заміщення знімними та незнімними конструкціями зубних протезів.
 Показання та протипоказання до лікування ортодонтичних пацієнтів з використанням незнімних конструкцій.
 Підготовка пацієнта до ортодонтичного лікування з незнімних конструкцій.
 Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей.
 Методи діагностики зубощелепних аномалій.
 Особливості місцевих та загальних порушень стану організму при зубощелепних аномаліях.
 Планування ортодонтичного лікування у дітей з дефектами зубів і зубних рядів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	самостійна робота
Тема № 1. Причини дефектів зубів і зубних рядів у дітей, їх поширення серед дитячого населення. Цілеспрямовані профілактичні заходи.	9		2	7
Тема № 2. Особливості обстеження дітей з дефектами зубів і зубних рядів.	9		2	7
Тема № 3. Заміщення знімними та незнімними конструкціями зубних протезів.	9		2	7
Тема № 4. Показання та протипоказання до лікування ортодонтичних пацієнтів з використанням незнімних конструкцій.	9		2	7
Тема № 5. Підготовка пацієнта до ортодонтичного лікування з незнімних конструкцій.	9		2	7
Тема № 6. Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей.	9		2	7
Тема № 7. Методи діагностики зубощелепних аномалій.	9		2	7
Тема № 8. Особливості місцевих та загальних порушень стану організму при зубощелепних аномаліях.	9		2	7
Тема № 9. Планування ортодонтичного лікування у дітей з дефектами зубів і зубних рядів.	9		2	7
Тема № 10. Залікове заняття.	9		2	7
Всього	90		20	70

6.3. Теми практичних занять

№ п/п	Тема заняття	Кількість

		годин
1.	Тема № 1. Причини дефектів зубів і зубних рядів у дітей, їх поширення серед дитячого населення. Цілеспрямовані профілактичні заходи.	2
2.	Тема № 2. Особливості обстеження дітей з дефектами зубів і зубних рядів.	2
3.	Тема № 3. Заміщення знімними та незнімними конструкціями зубних протезів.	2
4.	Тема № 4. Показання та протипоказання до лікування ортодонтчних пацієнтів з використанням незнімних конструкцій.	2
5.	Тема № 5. Підготовка пацієнта до ортодонтчного лікування з незнімних конструкцій.	2
6.	Тема № 6. Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей.	2
7.	Тема № 7. Особливості місцевих та загальних порушень стану організму при зубощелепних аномаліях.	2
8.	Тема № 8. Особливості місцевих та загальних порушень стану організму при зубощелепних аномаліях.	2
9.	Тема № 9. Планування ортодонтчного лікування у дітей з дефектами зубів і зубних рядів.	2
10.	Тема № 10. Залікове заняття.	2
	РАЗОМ	20

Topics of practical classes.

№	Тема	К-сть годин
1	Causes of teeth and dentition defects in children, their distribution among the children's population. Targeted preventive measures.	2
2	Peculiarities of examination of children with defects of teeth and dentition.	2
3	Replacement of dentures with removable and non-removable structures.	2
4	Indications and contraindications for the treatment of orthodontic patients using fixed structures.	2
5	Preparation of the patient for orthodontic treatment with fixed structures.	2
6	Traumatic injuries of teeth and jaws in children.	2
7	Peculiarities of local and general disorders of the state of the body with dento-jaw anomalies.	2
8	Peculiarities of local and general disorders of the state of the body with dento-jaw anomalies.	2
9	Planning of orthodontic treatment in children with defects of teeth and dentition.	2
10	Control of the content module.	2
	Hours in general	20

6.4. Самостійна робота

№ п/п	Тема заняття	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять –теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	40
2.	Індивідуальна самостійна робота студентів за однією з тем за вибором: Огляд наукової літератури за вибором: - Види знімних конструкцій у дітей. Показання до їх застосування. - Розпірка (Space maintainer): показання до застосування, різновиди,	26

	техніка встановлення (намалювати). - Протезування дефектів зубних рядів у період тимчасового прикусу: написати показання та протипоказання до протезування, закреслити конструкції. - Протезування дефектів зубних рядів у період змінного прикусу: написати показання та протипоказання до протезування, закреслити конструкції. - Протезування дефектів зубних рядів у період постійного прикусу: написати показання та протипоказання до протезування, закреслити конструкції.	
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	4
РАЗОМ		70

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Робочий зошит для студентів .
2. Методичні розробки практичних занять для викладачів - відповідно до кількості тем.
3. Комплекти тестових завдань (для контролю початкового і кінцевого рівня знань) - відповідно до кількості тем.
4. Методичні розробки для організації самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять – відповідно до кількості тем.
5. Алгоритми виконання стоматологічних маніпуляцій на фантомах.
6. Перелік теоретичних питань до заліку.
7. Перелік практичних навичок до заліку.
8. 80 тестових завдань (у 6-ти варіантах) з дисципліни.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ З КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ДИТЯЧЕ ЗУБНЕ ПРОТЕЗУВАННЯ»

1. Поясніть поняття «аномалія» та «деформація».
2. Характеристика ортогнатичного прикусу.
3. Ключі оклюзії за Енглем.
4. Ключі оклюзії за Ендрюсом.
5. Фізіологічні види прикусу.
6. Патологічні види прикусу.
7. Характеристика тимчасового прикусу.
8. Характеристика змінного прикусу.
9. Характеристика постійного прикусу.
10. Методи обстеження ортодонтичного хворого.
11. Методика суб'єктивного обстеження.
12. Характер вигодовування немовляти.
13. Оцінка прорізування зубів.
14. Наявність шкідливих звичок.
15. Методика об'єктивного обстеження.
16. Визначення конфігурації обличчя.
17. Характер жування.
18. Визначення рухів нижньої щелепи.
19. Клінічні фізіологічні проби Ільїної-Маркосян.

20. Клінічні проби Ешлера.
21. Виявлення порушень мовної функції.
22. Клінічне обстеження стану м'яких тканин та слизової оболонки порожнини рота.
23. Визначення стану зубів.
24. Вивчення міжоклюзійних співвідношень зубних рядів.
25. Складові частини попереднього діагнозу.
26. Заповнення історії хвороби.

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ДИТЯЧЕ ЗУБНЕ ПРОТЕЗУВАННЯ»

1. При односторонньому видаленні першого премоляра під час лікування ЗЩА може виникнути ускладнення:
  - A. Зміщення середньої лінії
  - B. Відкритий прикус
  - C. Зубоальвеолярне видовження
  - D. Глибокий прикус
  - E. Всі відповіді вірні

Правильна відповідь: A

2. Які м'язи необхідно тренувати при дистальному прикусі?
  - A. М'язи, що опускають нижню щелепу
  - B. М'язи, що зміщують нижню щелепу назад
  - C. М'язи, які висувають нижню щелепу вперед
  - D. М'язи, які підіймають нижню щелепу
  - E. М'язи язика

Правильна відповідь: C

3. Оптимальний період лікування діастеми при змінному прикусі:
  - A. Після прорізування постійних центральних різців, до прорізування бокових
  - B. Після прорізування тимчасових центральних різців
  - C. Під час прорізування постійних бокових різців
  - D. Після протезування адентії постійних бокових різців
  - E. Після прорізування ікол

Правильна відповідь: A

4. Під час профілактичного огляду у дитини 6 років визначено: прикус тимчасових зубів. У фронтальній ділянці прямий контакт різців, проміжки між зубами відсутні. Одноіменний контакт ікол та молярів. Жувальні горбки молярів стерті. Якому періоду відповідає стан дитини?

- A. Період формування тимчасового прикусу
- B. Період старіння тимчасового прикусу
- C. Період стабільного тимчасового прикусу

- D. Період нестабільного тимчасового прикусу
- E. Період старіння тимчасового прикусу

Правильна відповідь: E

5. Під терміном аномалія слід розуміти:

- A. Перебіг хвороби
- B. Стійке вроджене відхилення від норми
- C. Ріст щелепи в довжину
- D. Порухення будь-якої функції організму
- E. Усі відповіді правильні

Правильна відповідь: B

6. Який метод лікування сприяє прискоренню прорізування ретинованого зуба в період несформованого кореня?

- A. Виготовлення частково знімного протезу
- B. Оголення коронки ретинованого зуба
- C. Виготовлення знімного протезу, що розмежовує прикус
- D. Витягування ретинованого зуба після оголення коронки незнімним апаратом з гумовою тягою

Правильна відповідь: C.

7. За допомогою якого апарату можна ліквідувати шкідливу звичку закушувати нижню губу:

- A. Вестибулярний щит
- B. Вестибулооральний щит
- C. Апарат Брюкля
- D. Апарат з петлями Рудольфа
- E. Накусочна пластинка Катца

Правильна відповідь: A

8. До якого методу лікування відноситься метод Hotz?

- A. Загальнозакріплюючий
- B. Міогімнастика
- C. Хірургічний
- D. Протетичний
- E. Апаратний

Правильна відповідь: C

9. Яка статура типова у пацієнтів з дистальним прикусом?

- A. Кіфотична
- B. Випрямовуюча
- C. Сутулувата
- D. Лордотична
- E. Сколіотична

Правильна відповідь: C

10. У дітей з порушенням носового дихання повинні проводитись такі методи профілактики зубощелепних аномалій:

- А. Санація носоглотки
- В. Санація порожнини рота
- С. Виготовлення знімного протезу
- Д. Призначити міогмнастику
- Е. Видалення надкомплектних зубів

Правильна відповідь: А

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ДИТЯЧЕ ЗУБНЕ ПРОТЕЗУВАННЯ»

1. Зняття відбитків щелеп ортодонтичних пацієнтів.
2. Зняття воскових шаблонів для орієнтування моделей щелеп ортодонтичних хворих.
3. Зняття конструктивного прикусу.
4. Проведення антропометричних вимірювань моделей щелеп в трансверзальній площині.
5. Проведення антропометричних вимірювань моделей щелеп в сагітальній площині.
6. Проведення антропометричних вимірювань моделей щелеп в вертикальній площині.
7. Проведення графічних методів дослідження ортодонтичних хворих.
8. Проведення та аналіз фотометрії.
9. Проведення розшифровки ТРГ в боковій проекції.
10. Проведення розшифровки ТРГ в прямій проекції.
11. Визначення типу росту щелеп.
12. Визначення індивідуального генетичного профілю.
13. Визначення ступеню розвитку щелеп.
14. Визначення дефіциту місця в зубній дузі для окремо стоячих зубів.
15. Проведення ортодонтичної сепарації зубів.
16. Підбір та фіксація ортодонтичних кілець.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Фліс П.С. Ортодонтия. - Вінниця: «Нова книга», 2006. - 308 с.
2. Flis P.S., Omelchuk M.A., Rachenko N.V. и др. Orthodontics. – К.: Медицина», 2008 р. - 336 с.
3. Фліс П.С., Тріль С.І., Вознюк В.П. «Дитяче зубне протезування». – Київ: «Медицина», 2011 р. - 200 с.
4. Шмут Г.П.Ф., Холтгрейв Э.А., Дрешер Д. Практическая ортодонтия. Под ред. проф. П.С. Флиса. Пер. с нем. – Львов: ГалДент, 1999.
5. Стефан Вільямс. Короткий посібник з телентгенографії. Під ред. проф. П.С. Фліса. – Львів, 2006.
6. Руководство по ортодонтии /под общей редакцией проф. Ф.Я. Хорошилкиной/ М. «Медицина» 1982.
7. Дорошенко С.І., Кульгінський Є.А. Основи телерентгенографії. – К.: Здоров'я, 2007. – 70 с.
8. Куроедова В.Д., Ждан В.Н., Галич Л.Б. и др. Атлас ортодонтических аппаратов. – Полтава: «Дивосвіт», 2011 р. – 156 с.

Допоміжна література

1. Бенетт Дж., Р. Маклоулин под ред проф. Флиса П.С. «Механика ортодонтического лечения техникой прямой дуги», г. Львов: «ГалДент», 2001.
2. Воробьев Ю.И. «Рентгенография зубов и челюстей». М. «Медицина», 1989.
3. Виноградова Т.И. «Стоматология детского возраста» М. «Медицина», 1987.
4. Головкин Н.В. Профилактика зубочелюстных аномалий. – Вінниця: Нова Книга, 2005.
5. Головкин Н.В. Ортодонтия. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 220 с.
6. Деклан Миллет, Ричард Уэллери. Решение проблем в ортодонтии и детской стоматологии. – М.: МЕДпресс-Информ, 2009. – 199 с.
7. Дитяче зубне протезування - Pediatric Dental Prosthetics: підручник / Фліс П.С., Тріль С.І., Вознюк В.П., Леоненко Г.П.; за ред. проф. П.С. Фліса – К.: ВСВ «Медицина», 2012. – 176 с.
8. Джон К. Беннетт Принципы выбора ортодонтических брекетов. - Львов: ГалДент, 2012.
9. Куроедова В.Д. Новые аспекты болезни «Зубочелюстная аномалия». – Полтава: Изд-во «Полтава», 1997. – 255 с.
10. Маклафлин, Р. Механика ортодонтического лечения техникой прямой дуги / Р. Маклафлин, Д. Беннетт ; под ред. П.С. Флиса, М.С. Драгомирецкой. Львов : ГалДент, 2001. - 265 с.
11. Персин Л.С. Ортодонтия. Современные методы диагностики зубочелюстно-лицевых аномалий. Руководство для врачей. – М.: ООО «ИЗПЦ «Информкнига», 2007. – 248 с.
12. Равинда Нанда. Биомеханика и эстетика в клинической ортодонтии. – М.: МЕДпресс-Информ, 2009. – 386 с.
13. Рабухина И.Н. Рентгенодиагностика некоторых заболеваний зубо-челюстной системы. М. 1976.
14. Стефан Вильямс. Короткий посібник з телентгенографії. Під ред. проф. П.С. Фліса. – Львів, 2006.
15. Стефан Вильямс Концептуальная ортодонтия. II. Рост и ортопедия. - Львів: ГалДент, 2006. - 200 с.
16. Станислав В. Маевски. Стоматологическая гнатология. – Львов: ГалДент, 2008.
17. Томас Ракоші, Томас М. Грабер Зубоальвеолярное и челюстно лицевое ортодонтическое лечение. - Львов: ГалДент. - 2012., 397 с.
18. Уильям Р. Проффит. Современная ортодонтия. – М.: МЕДпресс-Информ, 2006. – 559 с.
19. Фадеев Р.А., Кузакова А.В. Клиническая цефалометрия. Учебное пособие по диагностике в ортодонтии. -СПб: МЕДИИздательство, 2009. - 64 с.
20. Франк Нетцель, Кристиан Шульц. Практическое руководство по ортодонтической диагностике. Анализ и таблицы для использования в практике / Науч. ред. изд. на русск. яз. к.м.н. М.С. Драгомирецкая. Пер. с нем. – Львов: ГалДент, 2006. – 176 с.
21. Хорошилкина Ф.Я., Малыгин Ю.М. Основы конструирования и технология изготовления ортодонтических аппаратов. М.»Медицина», 1977.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)